

Ett krafttag för livet

Ronald Suárez Rivas

Kartan över Kuba kommer inte att se ut som idag. Klimatförändringarnas höjning av havsnivån kommer att drabba många kuststäder. Fyra städer i Pinar del Rio kommer att fullständigt översvämmas och många stränder sväljas av havet. Biologisk mångfald kommer att gå förlorad, samtidigt som främmande arter kommer att invadera.

Klimatet kommer att bli varmare, orkanerna kraftigare, torkan med intensiv. Saltvattenintrång kommer att drabba odlingar och grundvatten. Detta handlar inte om en katastroffilm, utan vad forskarna förutser för Kuba under detta århundrade.

I Pinar del Rio förväntas 4 städer helt översvämmas, och tusentals hektar odlingsmark drabbas av jorderosion och salt.

Inför så dystra utsikter, som redan är kännbara, vidtar länsförvaltningen åtgärder för att anpassa till klimatförändringen, och så mycket som möjligt dämpa effekterna, i enlighet med det landsomfattande projektet "Uppdrag Liv".

Enligt Vetenskaps-, teknik och miljödepartementets, Citmas, länsombud, Yury Triana, har en arbetsgrupp bildats för planering och genomförande av Uppdrag Liv i Pinar del Rio, med företrädare för länsrådets ansvariga för jordbruk, fysisk planering, vattentillgångar och turism, universitetet Hermanos Saíz Montes de Oca, med flera.

Åtgärderna fokuserar på sju prioriterade kommuner i Vueltabajoområdet (Consolación del Sur, La Palma, Los Palacios, Minas de Matahambre, Pinar del Río, San Juan y Martínez, och Sandino), som förutses komma att drabbas värst.

Citmas ombud påpekade att Guane också ingår, eftersom flera bosättningar där redan drabbats av Cuyagateälvens översvämningar och de studier som gjorts av "Utsatthet, sårbarhet och risk" (USR). "Det innebär inte att andra ställen inte kommer att beröras, men på kort, mellan och lång sikt är vissa mer hotade", tillade hon.

Det finns de som tror att klimatförändringen är ett avlägset problem, som många som bor här nu inte kommer att drabbas av, men forskarna konstaterar att följderna redan är tydliga.

Sedan mitten av 1900-talet har Kubas medeltemperaturer ökat med 0,9 grader, regnmängder har varierat, torkperioder har ökat och havsnivån höjts med 6,77 cm.

Dr Jorge Ferro på ECOVIDA, Centrum för Miljöforskning och Åtgärder, framhöll att effekterna på havets ekosystem och mangroveutbredningen redan är påtagliga i Pinar del Rio.

Under tiden visar forskningen att havsvattenintrång lett till ökade saltnivåer över hela sydvästliga låglandet, och sex sandstränder har eroderat.

Experterna varnar också för att en rad avvikelser, kopplade till klimatförändringen, noterats på flera arter i Guanahacabibes Nationalpark, bland annat på honungsalstrande växter, liksom röda krabbans fortplantningsmönster. Honungsproduktionen har gått ner, och havssköldpaddornas bobygge har påverkats.

Nya invasiva arter har dykt upp i området, kopplade till den röra som orkanerna skapar, och vissa inhemska arter, som kustvanilj och lavendel har brett ut sig.

"Det var farligt, så de utrymde oss så fort en orkan var på väg", berättade Amada Bellame, en av invånarna i den nya by som byggts för dem som bott i strandbyn Las Canas. "Lastbilarna kom och evakuerade oss med allt vi hade. Husen lämnades tomma, med taket säkrat."

Detta händer allt oftare. "En gång nådde havet vår vattenreservoar. Det var hemskt" påminner sig María Elena Argüelles. Vattnet översvämmade Las Canas på tre ställen, förklarade Gumersindo Zambrana. "Så vartenda år måste vi ge oss iväg, tills en orkan drog med sig alla byggnader."

De som blev hemlösa år 2002 efter orkanerna Isidore och Lili, har fått nya bostäder i La Coloma, en by med 79 bostäder som är den första i länet som byggs i enlighet med projektet Uppdrag Liv.

När platsen valdes togs hänsyn till länets erfarenheter av extrema vädersituationer, och studier som visat att år 2050 skulle hela byn Las Canas ligga helt under vatten.

Samma gäller kustbyn Punta de Carta i kommunen San Juan y Martínez, där 56 familjer redan fått flytta. Det beräknas att omkring år 2100 kommer byarna Dayaniguas (Los Placios) och La Bajada (Sandino) att drabbas av samma öde.

Återplantering i mangroveområden

och skogsdikning för vattenavledning, plantering av koraller, utveckling av mer torktåliga arter, jordförbättring, effektivare bevattningssystem, uppdatering av USR-studier, och aktioner för att öka befolkningens medvetenhet, tillhör de prioriterade åtgärder som är på gång i Pinar del Río.

Genom att stämma av den ekonomiska planeringen mot de statliga riktlinjerna tar många enheter betydelsefull steg framåt. Det är fallet med Los Palacios Jordbruksindustri, där flera nya tekniker har införts för att plana ut risfält, minska vattenåtgången och öka skördarna.

En av de mest imponerande erfarenheterna finns i Barcóns jordbruksområde, som förser länshuvudstaden med livsmedel, där kanaldragning har gjort att vatten kan ledas från El Punto reservoaren till största delen av 1 500 hektar odlingar.

Jordbruksdepartementets länsombud, Victor Fidel Hernández förklarade att detta har gjort det möjligt att stänga de flesta brunnar i Barcón, så att området inom nära framtid inte behöver vara beroende av grundvattenbrunnar.

”Enligt samma princip”, tillade Fidel, ”återaktiveras kanal- och hävertsystemen, så att vattentillförsel kan öppna 1 600 hektar till för risodling, utan att påverka grundvattennivån.

Men detta är bara början. För att uppnå målen måste planeringen innefatta en medellång sikt (2030) och en lång (2050), för att garantera kontinuiteten för det som hittills gjorts. Och det blir nödvändigt att stödja dem som ännu inte är fullt medvetna om detta komplicerade miljöproblem, eller som tror det ligger långt fram i tiden.

Det land våra barn och barnbarn kommer att ärva beror i stor utsträckning på allas medverkan i denna avgörande ansträngning, för framtiden och livet.”

Översättning Eva Björklund

Stora områden med jordbruks- och skogsmark försvinner under havsvattnet, liksom bebyggelse.